

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATURA GENERALNA
ZASTĘPCA PROKURATORA
GENERALNEGO

Warszawa, dnia 14. 04. 2015 r.

PG IV Pc/PG 204/15

Sekretariat Wicemarszałek Senatu RP
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wpłynęło dn. 16.04.2015 r.
N. HPP/226 Nu/19783
Podpis 20

Pani

Maria Pańczyk-Pozdziej

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

2252 17.04.15
M

Szanowna Pani Marszałek,

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Grzegorza Wojciechowskiego podczas 71. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 5 marca 2015 r., przekazane Prokuratorowi Generalnemu w dniu 20 marca 2015 r., zawierające prośbę o zbadanie akt Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim o sygn. ..., w której strona pozwaną był Pan Ryszard M ... i rozważenie interwencji prawnej w celu udzielenia pomocy w związku z odrzuceniem przez Sąd apelacji wniesionej przez ... pozwanego, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko:

Prokurator Generalny w zakresie spraw cywilnych może podejmować działania procesowe i tylko w granicach wyznaczonych przez przepisy obowiązującego prawa. Ustawowym zadaniem Prokuratora Generalnego oraz podległych mu prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury jest czuwanie nad ściganiem przestępstw oraz strzeżenie praworządności. Te ustawowe zadania mogą być wyłącznie realizowane poprzez podejmowanie czynności przewidzianych w art. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 roku o prokuraturze (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm.) oraz w ustawach procesowych.

W zakresie spraw cywilnych przepisy Kodeksu postępowania cywilnego legitymują Prokuratora Generalnego do wniesienia nadzwyczajnych środków zaskarżenia w postaci skargi kasacyjnej lub skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. W związku z powyższym w Departamencie

Postępowania Sądowego przeprowadzono analizę akt sprawy sądowej, wskazanej w oświadczeniu Pana Senatora, w aspekcie wymienionych uprawnień procesowych Prokuratora Generalnego. Dokonane ustalenia uprawniają do wnioskowania, że żaden ze środków prawnych pozostających w dyspozycji Prokuratora Generalnego, nie może zostać wniesiony z powodu ich niedopuszczalności.

Zgodnie z treścią normatywną przepisu art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna w procesie może zostać wniesiona tylko od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Wyrok w sprawie o sygn.   został wydany w dniu 28 czerwca 2011 r. Strony nie zaskarżyły tego orzeczenia apelacją i w związku z powyższym wyrok uprawomocnił się w sądzie pierwszej instancji a to powoduje, że wniesienie skargi kasacyjnej od tego orzeczenia jest procesowo niedopuszczalne. Nie jest również dopuszczalne wniesienie skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 lipca 2012 r., sygn.   wydanego w następstwie rozpoznania zażalenia Ryszarda M   na postanowienie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 kwietnia 2012 r., którym oddalono wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji od wyroku z dnia 28 czerwca 2011 r. oraz odrzucono wniesioną apelację, ponieważ postanowienie to nie mieści się w katalogu przedmiotowym orzeczeń, od których przysługuje ten nadzwyczajny środek prawny.

Podobna ocena odnosi się do podstaw prawnych dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem kwestionowanego wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego (art. 424¹ k.p.c. i następne) określają od jakich orzeczeń, w jakim terminie może zostać wniesiona skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem i na jakich ustawowych podstawach może ona zostać oparta. Zgodnie z art. 424⁶ § 1 k.p.c. skargę można wnieść w terminie dwóch lat od dnia uprawomocnienia się wyroku. W przedmiotowej sprawie termin do wniesienia skargi już upłynął. Kolejną istotną kwestią mającą drugorzędne znaczenie, wobec upływu terminu do wniesienia tego środka prawnego, jest to, że skarga co do zasady jest niedopuszczalna, jeżeli w sprawie strona miała procesową możliwość zaskarżenia wyroku apelacją, skargą kasacyjną, skargą o

wznowienie postępowania i z tego uprawnienia nie skorzystała. Od tego unormowania ustawodawca wprowadził wyjątek przewidziany w art. 424¹ § 2 k.p.c. Przyczyny wymienione jednak w tym przepisie muszą mieć charakter wyjątkowy w znaczeniu obiektywnym. W przedmiotowej sprawie te uprawnienia procesowe nie zostały przez stronę wykorzystane i w związku z tym, również z tego powodu, nie jest dopuszczalne wniesienie przez Prokuratora Generalnego skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Dodatkowo należy podkreślić, że ewentualne uwzględnienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem przez Sąd Najwyższy, w wypadku istnienia przesłanek do jej wniesienia, nie prowadzi w żadnym wypadku do uchylenia lub zmiany orzeczenia, którego skarga ta dotyczy, bowiem uwzględniając ją Sąd stwierdza, że orzeczenie jest w zaskarżonym zakresie niezgodne z prawem. Uwzględnienie przez Sąd Najwyższy skargi ma wyłącznie charakter prejudykatu, co oznacza, że jedynie otwiera ono drogę do dochodzenia przez uprawnioną stronę od Skarbu Państwa w trybie art. 417¹ § 2 k.c. odszkodowania za wydanie wadliwego orzeczenia.

Zwyczajnym środkiem prawnym służącym do kontroli instancyjnej wydanego wyroku jest apelacja. Prokurator może również zaskarżyć apelacją każde orzeczenie sądowe, od którego służy ten środek odwoławczy, niezależnie od tego, czy wcześniej zgłosił udział w tym postępowaniu. Terminy do zaskarżenia orzeczeń sądowych ustanowione dla stron, wiążą jednak także prokuratora. Z uwagi na to, że postępowanie sądowe w sprawie o sygn. _____ toczyło się bez udziału prokuratora, to termin do zaskarżenia przez niego orzeczenia wydanego w tym postępowaniu liczył się od daty doręczenia stronie orzeczenia wraz z uzasadnieniem. W przedmiotowej sprawie termin ten już upłynął, a w związku z tym wniesienie przez prokuratora apelacji nie jest również możliwe (art. 60 § 2 k.p.c.).

Prokurator Generalny oraz podlegli prokuratorzy powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury mogą kwestionować orzeczenia sądowe wydane w sprawach cywilnych tylko w pismach procesowych, wykorzystując pozostające w ich dyspozycji środki prawne. Nie są natomiast procesowo legitymowani do przedstawiania opinii o orzeczeniach, które są prawomocne i podlegają wykonaniu.

Odwolując się do przepisu art. 365 § 1 k.p.c. wskazać należy, że prawomocne orzeczenie wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby. W związku z powyższym dokonywanie przez prokuratora oceny wydanego wyroku w sytuacji, gdy nie przysługują mu wobec tego orzeczenia żadne środki prawne, byłoby w istocie naruszeniem normy art. 365 k.p.c.

Pozwany w tej sprawie, w końcowym etapie postępowania, był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego. Zgodnie z art. 86 k.p.c. żaden pełnomocnik nie działa w imieniu własnym, lecz w imieniu strony, którą reprezentuje. Zarówno judykatura jak i doktryna są zgodne co do tego, że to stronie przypisuje się wszelkie, nawet niekorzystne dla jej interesów, skutki działania czy też zaniechania pełnomocnika procesowego. Prokurator Generalny nie jest jednak podmiotem uprawnionym do dokonywania oceny czynności procesowych pełnomocnika zastępującego Pana Ryszarda M Prokurator Generalny nie może też być adresatem zarzutów zawartych w oświadczeniu Pana Senatora, dotyczących staranności wykonywania obowiązków przez pełnomocnika, jak i konsekwencji prawnych wynikających dla strony procesu z rzekomego błędu popełnionego przez ustanowionego przez nią pełnomocnika. Prokurator Generalny nie posiada też innych procesowych uprawnień, poza już wskazanymi, mogących prowadzić do wyeliminowania z obrotu prawnego wydanego przez Sąd orzeczenia. Należy również zauważyć i podkreślić, że termin do wniesienia apelacji jest terminem ustawowym, który nie może być skracany ani wydłużany. Art. 369 k.p.c. wyznacza zarówno początek, jak i koniec biegu terminu do wniesienia apelacji, a prawo procesowe nie przewiduje żadnych jego modyfikacji. Tak więc strona nie może złożyć apelacji w dowolnym terminie, bowiem terminy z art. 369 § 1 i § 2 k.p.c. mają charakter terminów ustawowych i nie podlegają jakimkolwiek wydłużaniu. Upływ terminu do wniesienia apelacji sąd bierze pod rozwagę z urzędu i jest obowiązany spóźnioną apelację odrzucić. Inaczej rzecz ujmując Sąd z uwagi na treść przepisu art. 370 k.p.c. nie może postąpić inaczej i w związku z tym takie działanie Sądu jest zgodne z prawem. Powyższa sytuacja procesowa wystąpiła w sprawie, w której stroną

procesową był Pan Ryszard M . Termin bowiem do wniesienia apelacji upływał z dniem 19 lipca 2011 r., a pozwany środek odwoławczy złożył w dniu 12 września 2011 r., uchybiając terminowi określone w art. 369 k.p.c.

Reasumując należy stwierdzić, że po dokonaniu analizy akt sprawy Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim, brak jest podstaw prawnych do podejmowania przez Prokuratora Generalnego i podległych mu prokuratorów działań, w zakresie postulowanym przez Pana Senatora, w oświadczeniu złożonym w dniu 5 marca 2015 r. na 71. posiedzeniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Z szanowaniem szacunku
Robert H. Amund